

SUTAŠKY

šité šperky

Zuzana
Hejdrychová

výtvarný
kurz

Zuzana Hejdrychová

SUTAŠKY

šité šperky

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **tretně stíháno**.

SUTAŠKY

šité šperky

Zuzana Hejdrychová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6942. publikaci

Fotografie v knize Zuzana Hejdrychová
Fotografie na obálce Michaela Jurasová
Sazba a grafická úprava Mg.A Kateřina Krédlová
Návrh a grafická úprava obálky Mg.A Kateřina Krédlová
Odpovědná redaktorka Ing. Jana Minářová

Počet stran 112
První vydání, Praha 2018
Vytisklo Tisk Centrum s.r.o., Moravany u Brna

© Grada Publishing, a.s., 2018
Cover Design © Kateřina Krédlová, 2018

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto za ně nelze převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-1149-2 (pdf)

ISBN 978-80-271-0784-1 (print)

Obsah

Úvod do sutaškového světa	6
Materiál	8
1. Sutaškové náušnice Leavien	16
2. Sutaškové náušnice Rachel Drop	30
3. Sutaškový přívěsek Bloem	40
4. Sutaškové náušnice Brie	52
5. Sutaškový náramek Wei	60
6. Sutaškové náušnice Colissa	68
7. Sutašková spona do vlasů Brochantit	74
8. Sutaškový náhrdelník Anemone	86
9. Sutaškový náhrdelník Fayre	94
Slovo závěrem	106

Úvod do sutaškového světa

Milí čtenáři a milovníci ruční tvorby,

do rukou se vám nyní dostala kniha věnovaná speciálnímu druhu výroby šperků, možná takovému, o němž jste dosud neslyšeli. Technika, které v našich končinách říkáme povětšinou „sutaškování“, je jakýmsi poddruhem obecnější techniky zvané anglicky beadweaving, což je šití šperků z korálek. Zde kromě korálek používáme především tzv. sutašky neboli také jiným slovem prýmký – toto slovo vám již bude nejspíš povědomější.

Ačkoliv se může zdát, že sutaškování je úplně novou technikou, historie využití sutašek sahá do daleké historie. První zmínky o zpracování sutašek jako ozdoby k našívání jsou z 15. století a země, která je objevila, je Francie. Kromě zkrášlení šatů, kabátů nebo svatebních čepců se hojně využívaly na ozdobu vojenských uniforem, můžeme je třeba vidět na mnohých obrazech z doby napoleonských válek. Na uniformách ve všech různých zemích je můžeme spatřit až do dnešních dnů.

Samotné zakomponování prýmků do šperku takového druhu, jako najdete v této knize, je však již podstatně mladší technikou. Přibližně v roce 2012 se v naší republice začaly objevovat první nesmělé pokusy o sutaškové šperky, které byly inspirovány zahraničím, ale ani tam v té době nebyla tato technika natolik známá. Prakticky do té doby neexistovaly žádné návody nebo knihy, jak se této technice věnovat, a tak mnohým zvědavcům nezbylo nic jiného než si vymyslet vlastní postup, což je i můj případ.

Vše, co se vám v této knize snažím vysvětlit a ukázat, je můj vlastní styl, který jsem po těch několika let, co se šití sutaškových šperků věnuji, vyvíjela. Je určitě dobré říci, že šití ze sutašek vyžaduje trpělivost a první krůčky

mohou být obtížné. Všechno chce však cvik a píli, opatrné zacházení a pevnou ruku. Zároveň je docela dobré mít nějakou předchozí zkušenost s šitými šperky z korálek, ale není to podmínkou, provedu vás tak, abyste se vše naučili od základu.

A čím jsou sutaškové šperky tak jedinečné? Jednou z nejvýraznějších předností je určitě hmotnost výsledného šperku. Protože používáme textilní prýmký, které jsou lehoučké, jsou i sutaškové šperky nesmírně lehké, ačkoliv na první pohled působí výrazně a mohutně. Máte-li pak na krku náhrdelník, který je větších rozměrů, tak jej jen sotva pocítíte a nebude Vás nikterak tížit. Stejně tak si oddechnou i vaše ušní lalůčky.

Na nadcházejících stránkách na vás čeká devět podrobných návodů na různé sutaškové šperky. Jsou seřazeny podle obtížnosti a doporučuji vám rozhodně nepřeskočit ten úplně první, který je nejjednodušší a nejpodrobněji vysvětlen. Zde se naučíte úplné základy, jak vést stehy, na co si dát pozor. Některé tyto podrobnosti už pak v dalších návodech do detailu nepopisují, je to tedy nejdůležitější návod a základní krok na vaší pouti za dokonalými sutaškovými šperky.

Ničeho se nebojte, určitě se šití sutaškových šperků stane vaší návykovou činností, jako tomu bylo v mém případě. Garantuji vám, že se jen těžko budete chtít od těch „nezkrotných provázků“ odpoutat.

Materiál

Sutašky

Pojem sutaška je francouzský termín pocházející původně z maďarského slova *sujtas* a jedná o splétaný prýmek, který je plochý a jehož středem vede díky tomu linka, která je vhodná pro prošívání tenkou jehlou. Nejčastěji jsou sutašky vyráběny z bavlny nebo viskózy, přípaně je výplň viskózová a oplétaná nit z acetátu. Chceme-li šperk oživit něčím netradičním, můžeme použít třpytivé prýmky s lurexovým vláknem, dvoubarevné nebo pruhované sutašky apod.

Kromě různého materiálu jsou na trhu i různé šířky těchto prýmků, a to přibližně od nějakých 2 mm až po 8 mm. K výrobě našich šperků však používáme sutašky o šířce 3 mm.

V této knize používám dva druhy sutašek, nejvíce asi české, vyrobené přímo u nás, které jsou na fotografii vlevo. Dá se vybrat z dosti širokého sortimentu barev, tyto sutašky ani moc nekloužou, jsou kvalitní, slabší. S nimi pracuji rozhodně nejvíce. Občas používám silnější sutašky, které jsou na obrázku vpravo, které mají zase úplně jinou barevnici, jsou silnější, lesklejší, ale nedají se kombinovat s českými.

Když stříháme sutašky, doporučuji si nechávat vždy rezervu, protože musíme počítat s tím, že se konce budou trochu třepit, dokud šperk nepodšijeme. Na to je třeba si dávat pozor i při zakončování sutašek na rubové straně šperku, abychom je nezastříhli těsně u okraje, kde by třepící se sutaška mohla být vidět z lícové strany.

Korálky

Korálků je nespočet druhů, my se však zde omezíme spíše na základní výčet toho, co budeme potřebovat a co je pro nás nejlepší.

V první řadě to je rokajl, který často všíváme mezi sutašky. Rozpoznáváme různé velikosti, která se značí například 11/0, což je nejvíce používaná velikost. Čím větší číslo je před lomítkem, tím je rokajl ve skutečnosti menší. U rokajlu skutečně doporučuji používat pouze japonský rokajl značky TOHO nebo Miyuki, který je pravidelný. Pokud nebudeme mít pravidelně velké korálky v sutaškách, nebudou ani pravidelné a rovné sutaškové šperky, u nichž je právě každá nerovnost více než patrná.

Dalšími nejčastěji používanými korálky jsou voskované perličky. Na trhu je jich poměrně velké množství, mají různé barvy, velikosti i tvary. Kulaté korálky jsou však klasikou, která se používá nejvíce. Já nejčastěji zpracovávám tyto korálky ve velikosti 4 mm na všívání do sutaškových obloučků. Doporučuji se pak vyhnout plastovým korálkům, které se občas za skleněné voskované zaměňují. Rozdíl poznáte snadno, plastové jsou lehké a mají po bližším prozkoumání patrné kazy.

Podobně jsou na tom ohňovky, broušené skleněné korálky, které se používají také hojně. V mých špercích je nejčastěji najdete na závěsech kolem krku, které doladují šperk a navazují na hlavní sutaškovou část. Můžete využít pestrou nabídku mačkaných korálků různých přírodních tvarů (kytičky, lístečky,...) nebo si pohrát s efektivními druhy například o více dírkách (*Superduo*, *Čočka*, *Chilli*,...). Sortiment mačkaných korálků je obrovský. Pro základní šití sutaškových šperků si zpočátku vystačíte s japonským rokajlem, voskovanými korálky, ohňovkami a sem tam s nějakým dalším druhem.

Kabošony a další kameny pro všívání do šperku

Většina šperků se neobjede bez nějakého ústředního kamene, který bývá hlavním motivem. Ne vždy je ho zapotřebí, sutaškové šperky se dají vyrábět jen z korálků a prýmků, ale většina tvůrců po kamenech stejně sáhne. Jsou inspirativní, je jich obrovské množství a hezky se s nimi pracuje. Šperky jsou pak živější a originálnější. A co všechno tedy můžeme použít?

Pravé kameny:

Drahokamy a polodrahokamy jsou se šperky spojeny dlouhé věky. Nic není tak přirozené jako drahé kameny ve špercích. Používají se v mnoha úpravách, někdy jako surové či jen hrubě opracované, jindy jako tromlované placičky. Pro sutaškové šperky je však nejvhodnější používat kabošony z minerálů, které jsou krásně zpracované, většinou v pravidelných tvarech (kapky, kruhy nebo ovály, čtverce apod.). Další podstatný rozdíl mezi kabošonem a tromlovanou plackou je, že kabošon má plochou zadní stranu.

Skleněné kabošony:

Sklo bylo považováno za náhradu drahých kamenů, ale nyní už jej nevnímáme tak odmítavě jako něco bezcenného. Ze skla se dají vyrábět vskutku nádherné kameny pro výrobu šperků, a to i těch sutaškových. Na trhu je opět mnoho druhů skleněných kabošonů vyráběných různými technikami, např. mačkané nebo malované.

Swarovski krystaly:

Kdo by v nynější době neznal značku Swarovski. Snad každá jsme kdy měla nějaký šperk s jejich broušeným skleněným krystalem. Jsou krásné, blyštivé a je jich nepřeborné množství. Nejčastěji používaným výrobkem jsou kulaté rivolky, které se hojně vsazují do sutaškových náušnic, ale v této knize naleznete návody i s jejich hruštičkami.

Látkové buttonky:

Buttonky (potahované knoflíky) si můžete sami doma vyrobit. Stačí mít potřebné plíšky (oba protidíly) a tzv. udělátko, díky němuž je potáhnete vybranou látkou. Tu potřebujete samozřejmě také. Ale pokud si chcete koupit hotové buttonky, není problém, také je seženete. Práce s nimi je velice pohodlná a vhodná pro začátečníky.

Plastové kabošony:

Plast není zrovna nejlepším materiálem pro šperky, ale občas se najde i nějaká ta výjimka. Existují třeba speciální umělohmotné kabošony, které mají sametový vzhled a jasné barvy a říká se jim Velvet.

Skleněné knoflíky:

Možná je máte po své babičce. V České republice se dosud vyrábějí. Mají svůj typicky starobylý vzhled – mačkané skleněné knoflíky v mnoha úpravách a často ručně malované. I ty se dají použít pro výrobu šperku. Když se podíváte na internetu a vyhledáte šité šperky se skleněnými knoflíky, určitě na ně narazíte – jsou různé, s květinovými ornamenty, s motivy různých znamení zvěrokruhu nebo kupříkladu s vážkou, jedním z nejtýpčtějších motivů, který si mnoho lidí oblíbilo.

Bižuterní komponenty

Dalším důležitým artiklem budou bižuterní komponenty a návlekový materiál. Na trhu jich je nesmírné množství, liší se kvalitou, barvou a tvary. Nejčastěji používanými jsou: náušnicové háčky – afro háčky (otevřené), francouzské (na uzavření), různé druhy puzet (pouze s ploškou na nalepení motivu, s lůžkem, s kuličkou,...). Můžeme se setkat i s háčky nebo puzetami vyrobenými z plastu, což slouží jako náhrada kovu pro alergiky.

V každém případě vždy doporučuji sáhnout po kvalitním materiálu, minimálně bižuterním kovu bez niklu, olova a dalších nebezpečných kovů, které způsobují alergické reakce. Já osobně používám chirurgickou ocel pro všechny sutaškové náušnice, což má obrovskou výhodu, protože náušnice jsou pak vhodné téměř pro každého, navíc háčky jsou stálobarevné, nemění svoji kvalitu, což se nedá říct o obyčejných háčcích, které časem žloutnou nebo černají, a tak znehodnocují naši práci. Nicméně nevýhodou chirurgické oceli je trochu omezený výběr různých druhů, tvarů a ozdob a samozřejmě i trochu větší cena.

Kromě náušnicových háčků můžete potřebovat zapínání na náramky a náhrdelníky. Ta jsou také různá, nejčastěji používaná je forma karabinka a k ní kroužek coby protidíl. Krom toho je velmi oblíbené americké (OT) zapínání, různé druhy magnetických zapínání, zasouvací tyčinky s trubičkou pro široké či víceřadé náramky apod. Anebo je zde ještě možnost si zapínání ušít vlastní z korálek či sutašek.

Budete-li si chtít vyrobit přívěsek na krk, bude se Vám určitě hodit šlupna, což je ta kovová část, která je mezi samotným přívěskem a řetízkem. Dále řetízky, různé druhy. Můžete si koupit už hotový produkt se zapínáním, nebo jen metrážovou řetízkovinu, kterou si pak nastavíte přesně podle svého přání a doplníte o Vámi vybranou formu zapínání.

Kromě řetízku můžete použít i jiné druhy závěsů, a to třeba kožené nebo bavlněné šňůry, kovové obruče nebo bižuterní lanka. My budeme v této knize používat lanko i jako základ pro velký náhrdelník, a tak nebude samotné lanko vidět, protože na něj nevlékneme korálky. Dalšími komponenty, které se mohou hodit, jsou brožové můstky, francouzské spony do vlasů nebo i základ pro čelenky či klasické sponky.

Materiál na podšití a začištění

U žádného šitého šperku se neobejdeme bez podkladu, na který šperk tvoříme a kterým ho nakonec začistíme, podšijeme. I zde máme několik možností. Nejzákladnější potřebou této kategorie je filc (plst). U suťákových šperků používám na podšívání/podlepení kabošonů tenkou plst' o síle 1 mm (při klasickém šití preferuji 2mm filc). Na trhu je opět mnoho druhů plsti o různé kvalitě. Je určitě lepší vybrat tu, která nemá dlouhý vlas a je pevnější, tenká a hladká.

Co se konečného podšívání týče, je nezbytné, pokud chcete vyrábět krásné a ve všech směrech kvalitní šperky. Mnozí tvůrci spodní stranu nezačišťují, což nevypadá hezky a profesionálně. Pokud chcete ušetřit, sáhněte opět po tenkém filcu, ale jeho nevýhodou je, že se brzy vytře, ušpiní a pouští chloupky, které mohou být na šperku vidět. Na druhou stranu je cenově dostupný a seženeme jej v široké barevné škále.

Já osobně preferuji Alcantaru, což je látka podobná semiši. Je poměrně drahá, mnozí ji možná znáte, protože se používá pro výrobu luxusních potahů do auta, občas se využívá i v módním průmyslu a na trhu najdete saka a další oděvy vyrobené z této tkaniny. Její nespornou výhodou je, že se netřepí, což je přesně to, co pro podšívání potřebujeme. Na druhou stranu se obvykle dá sehnat jen ve velmi omezené barevné škále, což na jednu stranu až tak nevádí, protože rubová strana není tak moc vidět. Dá se koupit v černé, šedé, stříbrné, případně v hnědé, bílé nebo béžové barvě.

Luxusnější a dražší variantou je Ultrasuede, netkaná látka, velice jemná a pevná. Zároveň však bohužel drahá, zato v neodolatelných barevných variantách.

Poslední možností, kterou Vám mohu nabídnout, je koženka. Někdy stačí třeba projít pár obchodů se second hand zbožím, mít při ruce jehlu a vyzkoušet si, zda očko jehly bez problémů projde koženkou. Někdy se takto dají sehnat poměrně hezké materiály za dobrou cenu. Nevýhodou koženky coby podkladového materiálu je, že není až tak příjemná na holé kůži, která se pod ní může potit a šperk se pak lepí.

Jehly a lepidla

Nejprve se budu věnovat jehlám. Na šité šperky, tedy i sutaškové, je potřeba speciálních jehel. Jsou slabé, s úzkým očkem, které se nerozšiřuje. Špička musí být ostrá. Nejčastější velikosti jehel jsou 10, 12 a 15, kdy 10 je nejsilnější a 15 nejtenčí. Čím tenčí jehla, tím je náchylnější na neopatrné zacházení a častěji se láme, ale zase projde kdejakým drobným korálkem a třeba i opakovaně.

I když šitý šperk je o tom, že se ručně prošívá (mnozí mají představu, že sutaškové šperky jsou lepené), lepidlo budeme také potřebovat. Já nejčastěji používám lepidlo na akrylové kamínky značky Rayher (bílá tuba s fialovým víčkem) a Chemoprén transparent. O jejich bližším použití se dočtete v návodech, kde popisují, kdy používám jaké lepidlo.

Ostatní pomůcky

Ve většině případů se neobejdeme bez kleští, a tak je dobré mít základní sadu kleští, a to ketlovací kleště kulaté, ploché a štípací.

Nit, kterou na šití používáme, je také speciální. Nejčastěji se používají nylonové nitě a nejnámější je NYMO. Dá se sehnat v různých sílách (asi nejčastěji používaná je síla B) a barvách. Jí velice podobný je třeba S-lon.

Pro šití se nám bude hodit podložka. Existují speciální korálkovací podložky, které zabraňují neposedným korálkům, aby se rozkutálely po celém stole.

Další vhodné materiály

Štrasové řetězy:

Drobné broušené kamínky ze skla, které se vsazují do kovových kotlíků, jež mohou být dohromady propojeny v řetěz. Prodává se v metráži a dá se sehnat v různé galvanizaci, nejčastěji však ve stříbrném a zlatém provedení. Kamínky v řetězu bývají obvykle v jedné barvě, ale někdy jsou i vícebarevné a odstíny se v řetězu střídají. Kromě skleněných broušených kamínků se do řetězu dávají i malé voskované perličky, případně se kombinují obě možnosti v jednom řetězu. Co se velikosti týče, dají se sehnat cca od 2 mm do 6,4 mm.

Pírka:

Chcete-li dodat svému šperku indiánský vzhled, doplňte jej pírkou, ať už v realistickém barevném podání, nebo uměle dobarvovanými. Uvidíte, že vaše náušnice už nikdy nikdo nepřehlédne.

Hedvábí, stuhy:

Opět látka a s ní nové možnosti. Sutašky se dají kombinovat s dalším druhem šitého šperku, a to s korálkovou výšivkou se shibori. Shibori stuhy jsou barevné hedvábné pruhy složené do harmoniky, takže ve výsledku jsou vrapované. Velmi často se kombinují se sutaškami. Ale pro různé zdobné účely můžete použít i jiné stuhy, např. saténové, sametové, aj.

Krajky:

Krajky jsou stálíci na módním nebi. Nikdy se jich nevzdáme a stále jsou velmi populární, a to i ve šperku, hodí-li se to, což je přesně případ sutašek. Můžete si zakoupit různé krajkové stuhy a použít je buď jako proužek (podklad pro náramek nebo obojek kolem krku), nebo z nich vystříhat jednotlivé motivy a těmi dozdobit např. náušnici. Někdy se dají sehnat úplně skvosty, což ostatně uvidíte i v této knize.

Kovové filigrány:

Pokud jste někdy zkoušeli vyrábět šperky, určitě jste ve svém bádání po exkluzivních materiálech narazili na ozdobné kovové komponenty, ať už v podobě přívěsku, ramínek nebo spojovacích mezičlánků. Všechny kovové filigrány se podobně jako krajka dají krásně uplatnit i ve světě šitého šperku (vlastně to je určitý druh „krajky“ vyrobený z kovu). Můžeme na ně přišít sutaškovou náušnici a nechat vykukovat kus motivu nebo třeba přiložit na filc a korálkami vyšít barevnou mozaiku do dírek v ornamentu.

1. Sutaškové náušnice Leavien

Jako úplně první návod jsem si pro vás připravila náušnice Leavien. Jedná se o projekt vhodný pro začátečníky a mým cílem je vás zde naučit úplné základy šití sutaškových šperků. Během celé knihy vás budu odkazovat na místa z tohoto návodu.

Aby nás šití bavilo a bylo veselé, vybrala jsem takové bláznivější barvy, ale je samozřejmě na vás, jaké barevnosti dáte přednost, tyto náušnice jsem vyrobila již v mnoha variantách.

Jako střed jsem zvolila buttonek, česky známý také jako potahovaný knoflík. Ten je rozhodně nejjednodušším základem pro obšití sutaškami, protože je potažený látkou a sutašky na něj můžeme bez větších problémů rovnou našít.

Buttonky si můžete koupit již hotové, ale také si je můžete jednoduše vyrobit, stačí vám k tomu knoflíky k potažení (bez zadního oka, tedy je to pak takový knoflík bez původní funkce) a zamačkávatko na potahované knoflíky v příslušné velikosti. Budete-li si tedy chtít vyrábět vlastní buttonky, potřebujete ke každé velikosti příslušné zamačkávatko o správném průměru. A pak už stačí jen zbytky látek se vzorem, který lahodí vašemu oku, fantazii se meze nekladou.

Použitý materiál na jeden pár náušnic:

- české sutašky Pega v barvách tmavě červená (50 cm), světle modrá (70 cm) a světle růžová (50 cm)
- 2 ks buttonků o průměru 15 mm potažených látkou
- japonský Toho rokajl velikosti 11/0, odstín TR-11-45
- 2 ks broušených ohňovek velikosti 8 mm ve světle modré barvě
- 6 ks voskovaných korálků velikosti 4 mm v šedomodré barvě
- 1 pár puzet z chirurgické oceli o průměru plošky 6 mm
- jehla vel. 10
- ostré malé nůžky
- nymo B
- lepidlo Chemoprén transparent
- Alcantara (nebo koženka, případně filc o síle 1 mm) na podšití

Rozměry náušnic: 28 × 55 mm

krok č. 1

Ustříhneme si cca 1,5 m nyma, navlékneme na jehlu a na delším konci uděláme uzlík dostatečně velký, aby neprošel tkaninou na potaženém buttonku. Jehlou propíchneme malý kousek tkaniny na samém boku buttonku tak, aby vrchní ploška buttonku zůstala nedotčena; nit povytáhneme až k uzlíku. Ustříhneme si čtyři kousky sutašek o délce 12 cm, jeden červený, jeden růžový a dva světle modré.

Vezmeme jeden světle modrý kousek a 4 cm od levého kraje jej propích-
neme jehlou a protáhneme nití; jehlu
vždy vpichujeme přesně doprostřed
sutašky v místě, kde je tzv. drážka – tím
docílíme správného seskládání jednot-
livých kousků sutašek, zároveň se nám
to tak bude lépe šít, v tomto místě se
sutaška propichuje nejsnáze.

krok č. 2

Stejně zopakujeme poslední část
předchozího kroku se všemi čtyřmi
sutaškami a rukou stáhneme kousky
až k hraně buttonku, jak je vidět na fo-
tografii. Po celou dobu šití si stále hlí-
dáme a rovnáme sutašky tak, aby byly
na sobě rovně naskládáné, neujížděly
a dobře se nám propichovaly.

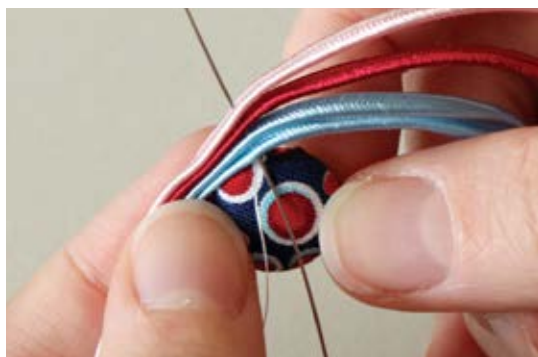

krok č. 3

Sutašky přitiskneme k hraně buttonku
tak, jak je pak chceme přišít, aby nám
hladce a přesně obkroužily jeho tvar.
Jehlu opatrně vpíchneme do středu
všech čtyř sutašek a opět si hlídáme,
aby jehla procházela středem všech
sutašek. Vpich provádíme pár mili-
metrů směrem vpravo od místa, kde
nám jehla vyvedla nit minule. Dáváme
si pozor, abychom nevpíchni do přesně
stejného místa a zároveň se snažíme,
aby vzniklý steh okem patrný na stře-
du růžové sutašky nebyl nijak velký.
Zároveň se sutaškami propíchneme
i kousek látky na buttonku, a tím su-
tašky k buttonku přišijeme.

krok č. 4

Jehlou opět propíchneme všechny čtyři sutašky směrem ven ze středu. Stále si hlídáme střed. Takto uděláme další steh. Pozor na přílišné utahování, utahujeme jen do té míry, aby nedošlo k deformaci sutašek. Volné utahování je také špatně, vznikala by nám volná očka z nitě a sutašky by nedržely tvar.

krok č. 5

Kroky č. 3 a 4 opakujeme po celém obvodu buttonku tak, aby nám sutašky krásně obtahovaly jeho tvar, jak je vidět na fotografii.

krok č. 6

Jakmile nám zbývá jen malý kousek a konce sutašek se nám začínají z obou stran dotýkat, vedeme jehlu všemi osmi konci sutašek tak, abychom je přišli k sobě – přesně tak, jak je vidět na fotografii. Totéž opakujeme ještě minimálně jednou v opačném směru.

krok č. 7

Propíchneme čtyři pravé sutašky tak, aby nám jehla vyšla ve vzniklé škvírce u buttonku, kde se nám setkávají sutašky z obou stran. Navlékneme jeden červený korálek rokajlu a jehlu vedeme skrz levé čtyři konce sutašek – takto všijeme do mezírky korálek, který nám vzniklé prázdné místo zaplní.

krok č. 8

Rozpracovaný kousek držíme v ruce tak, aby konce sutašek směřovaly nahoru. Jehlu si nastavíme tak, aby nit vycházela na pravé straně (viz obrázek). Navlékneme 1 voskovaný korálek o velikosti 4 mm.

krok č. 9

Ze sutašek vytvoříme oblouček, který bude opisovat tvar korálku a v místě, kde vychází nit z korálku, prošijeme všechny čtyři sutašky. Pro uchycení korálku tak učiníme i opačným směrem, tedy vpíchneme jehlu pár milimetrů od místa, kudy nám předtím vyšla.

Prošijeme čtyři vrstvy sutašek, korálek a opět čtyři vrstvy sutašek; jehla nám vyjde mezi hranou buttonku (látku na něm nyní nepropichujeme) a světle modrou sutaškou, která je přilehlá nejtěsněji k buttonku.

krok č. 10

Nyní vedeme jehlu tak, abychom prošili sutašky dle fotografie, tedy pouze sutaškami, korálek nepropichujeme. Těmito pomocnými stehy utvrzujeme již vymodelovaný tvar, zdokonalujeme tak samotný šperk, aby nedošlo k jeho deformaci.